

ЗАМКОВА ЗАДУМЛИВА ГОРА НЕХАЙ СВЯТИТЬСЯ НОВИМ ХРАМОМ...

Коли приїдеш до того чи іншого міста, мимоволі цікавишся походженням його назви. Традиційно нам переповідають легенду, підсилюючи фактаж датами і славнозвісними іменами, а ми, пронизані духом тієї епохи, не залишаємося байдужими до історії, культури, традицій цього куточка нашої України.

Білоцерківці також добре знають легенду про заснування рідного міста. Образ білокам'яної церкви струменить крізь віки вічні і не вмирає ось уже скільки сотень років поспіль. Та, за іронією долі, - місто живе й процвітає. Той білий храм, який не впав навіть від загарбницької руки кочовиків, шукають невтомно очі наших друзів, які приїждять на гостину, чи поодиноких туристів, що відвідують місто. Але пошуки ці даремні, храму немає... Десь, щоправда, на Замковій горі старанно засипано й заасфальтовано ще у 80-тих роках минулого століття частину фундаменту старовинного храму, знайденого під час розкопок.

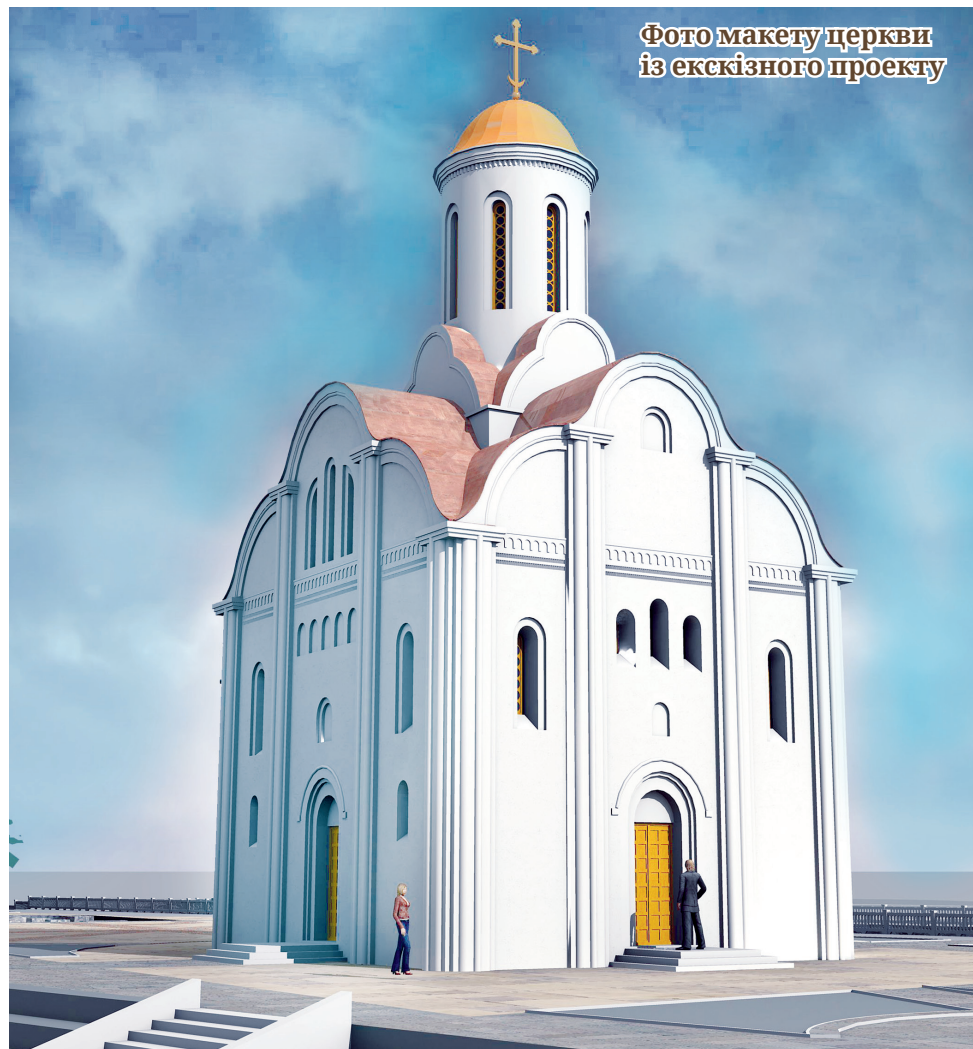
Та що поробиш. Проте не засмучуймося: є в Білій Церкві небадужа до історії рідного краю молода команда однодумців, яка добре знає, що треба робити. У першу чергу маємо встановити історичну справедливість і відбудувати церкву – білу, старовинну, святую, – від якої і пішла назва нашого міста.

Знайомтеся, це – архітектори: В'ячеслав Міщенко, Валерій Міщенко, Роман та Катерина Жихареви.

Архітектори – люди універсальної професії, вони повинні відчувати об'єм, бачити об'єкт, що проектується, у трьохвимірному просторі й водночас володіти широтою думки, необмеженою фантазією, добре розвиненим абстрактним мисленням. По великому рахунку, це філософи, тому що вони наділені Богом зовсім іншим складом розуму, адже їм треба бачити все - і кожну деталь окремо, і всю композицію разом.

- Пане В'ячеславе, як з'явилася ідея відродити давній храм, споруджений на честь покровителя нашого міста св. Георгія Победоносця?

- Як відомо, Ярослав Мудрий отримав у хрещенні ім'я Георгій, на честь св. Георгія Победоносця, і заснував Юр'їв (на той час Гюрів), що означає місто святого Георгія - південний оборонний форпост могутньої на той час держави – Київської Русі. А без віри не було захисту і порятунку Вітчизни нашої. Тому з часів прийняття Руссю

християнства відразу з'явилася традиція: як тільки закладалося нове місто – в першу чергу закладався храм. У Білій Церкві на той час було невелике компактне поселення. І віра тут була настільки сильною, а духовенство активним і впливовим, що якщо в інших містах на чолі стояв князь, то в Білій Церкві – єпископ юр'ївський, який досить часто згадується в літописах. А коли нападали вороги, то єпископ відразу брав на себе обов'язки воеводи. Неймовірно, але на території нашого міста була одна з перших єпархій Київської держави – єпархія Святого Георгія на Росі. Як можна це забути? І чи достойні тоді ми бути нащадками тих славних пращурів, які краще нас знали, де і як будувати храми, адже архітектурні знання тодішнім зодчим дарував сам Господь. Отож якщо Всевишній ще тоді благословив це святе місце під храм, то як ми можемо змиритися з тим, що його немає у XXI столітті?

- Пане Валерію, скажіть, будь ласка, ви вже уявляєте церкву, яка з'явиться тут через рік-два, якою вона буде?

- Перед тим, як приступати до роботи над проектуванням церкви, ми ретельно проаналізували всі пам'ятки кам'яного зодчества, які так чи інакше пов'язані з Київською Землею кінця XII – першої половини XIII ст., оскільки рештки фундаменту церкви, виявлені під час розкопок на Замковій горі, на думку археологів датуються саме цим періодом. Спираючись на пам'ятки київської архітектурної школи та зодчества князівств, що були в тісних стосунках з Києвом – Чернігівського, Переяславського,

Смоленського, – ми створили власний проект церкви, врахувавши загальні типологічні риси, що повторюються практично у всіх спорудах цього часу. Для архітектури цього періоду характерні переважно чотирихостовпні, трьохапсидні споруди. Фасади мають завершення трилопасною лінією. Основний акцент композиції припадає на профільовані пілястри, що рвучко злітають угору снопами вертикальних ліній, чим підкреслюється динамічність споруди. Центром композиції фасадів є перспективні, дуже розвинуті профілю портали. Десь приблизно такою ми бачимо і церкву Святого великомученика Георгія Победоносця, яку мріємо відбудувати в Білій Церкві на Замковій горі.

- Із якого матеріалу буде споруджена церква?

- Ми ще не прийняли остаточного рішення з цього приводу – можливо, це буде цегла як сучасний будівельний матеріал, а можливо, і плінфа, але виготовлена за відомими на сьогодні технологіями. Храм плануємо заштукатурити, побілити. Дах буде мідний, а баня церкви – позолочена.

- Пане В'ячеславе, ми знаємо, що на сьогодні чималий пакет дозвільних документів щодо відновлення церкви вже оформлений. Які наступні кроки в цьому напрямку? Адже, крім будівельних робіт, проектною документації, як відомо, потрібно провести ряд інших заходів?

- Так, на даному етапі маємо почати розкопки на тому місці Замкової гори, куди плануємо перенести пам'ятник Ярославу Мудрому. Ми переконливо стоїмо на тих пози-

ціях, що не можемо ні на йоту порушити діючі закони України, які не дозволяють у таких історичних місцях змінювати будь-що без попередньо проведених розкопок.

Сподіваємося, що і цього разу знайдемо щось нове і цікаве, бо тут потужний пласт історичних матеріалів, які, можливо, дозволять науковцям дати відповіді на невідомі поки що питання. Крім того, у проекті закладена і музеєфікація частини фундаменту старовинного храму, який засипаний нині і знаходиться між краєзнавчим музеєм і пам'ятником. Тоді білоцерківці матимуть унікальну можливість відчуття зв'язку між століттями, між давнім і сучасним храмом, які стоятимуть на одній осі.

- На одній осі, - додає Роман, - тепер уже в просторі та часі. А площа в дитинці міста, яка лежить між храмом св. вчм. Георгія і музеєфікацією залишків староруського храму, буде виконана у формі щита, і матиме зображення Костянтинівського хреста. З історії ми знаємо, що св. рівноапостольному цареві Костянтину уві сні явився Ісус Христос, Син Божий, і дав прапор зі знаменням хреста, повелівши використовувати його для захисту від нападу ворогів. "Сім переможеш", - сказав Христос!

- Як ви думаєте, чи схвалять білоцерківці перенесення пам'ятника Ярославу Мудрому?

- Як на мене, закам'яніла постать великого князя відвернута від міста. А оскільки він стоїть на захід, то ввечері його обличчя освітлене добре, а вранці чи вдень – воно напівзатемнене. Тепер, за задумом, місце для пам'ятника вибрано оптимальне, оскільки він стоятиме на південь, безпосередньо перед храмом і гостинно зустрічатиме кожного, хто завітає на Замкову гору. А з приводу думки білоцерківців, то Іоанн Золотоуст говорив: «Господи, дай мне мысль благую». Звичайно, кожній людині Всевишній в уста вкладає якусь думку.

Проте, хороші люди думають завжди про хороше. Ми ж відновлюємо втрачений храм, що ж тут поганого? Ми збираємо каміння, бо вже був час його розкидати – тепер давайте відновимо історичну справедливість! Тож нехай мешканці міста тільки приєднуються до цієї благої справи, яку ми, як вдячні нащадки, мали б зробити вже давно.

В'ячеслав Міщенко:

Через віру, через храм, через покровителя нашого міста – Святого Георгія Победоносця, ми повертаємося до Бога. І я маю велику надію, що день народження Білої Церкви ми будемо все-таки відзначати шостого травня. А сьогодні, напередодні Дня міста, я вітаю білоцерківців із цим святом і бажаю незламно вірити в добро і Божу милість, бо саме вони дають силу робити наше рідне місто красивим, сучасним, не руйнуючи, разом із тим, його глибинні історичні корені.